

# Večernik

Leto V. (XII.), šte. 62

Maribor, torek 17. marca 1931

»JUTRA«

Zhara razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. ur  
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409  
mesečno prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:  
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13  
Oglasi po tarifu  
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

## Problem Srednje Evrope

O obisku dr. Curtiusa na Dunaju še vedno pišejo razni listi in komentirajo vsak na svoj način poset zunanjega ministra Nemčije ter izjave, ki so ob tej priliki padle z oficijelne strani. Vsi nemški — pa tudi madžarski — listi naglašajo skoro soglasno, da je ta poset v zvezi z razgovori, ki so se ob tej priliki vodili, nadaljnji znaten korak k uresničenju težnjem nemškega naroda v obeh državah, v Nemčiji in Avstriji, da se združi v eno enotno nemško državo. Saj sta tako dr. Curtius kakor tudi avstrijski zunanji minister dr. Schober v svojih nagovorih ponovno dala poudarka besedam o »enem narodu v dveh državah«. In četudi se oficijelne izjave glase v tem smislu, da je bil poset dr. Curtiusa na Dunaju in da so bili tamošnji razgovori posvečeni utrditvi in okrepitvi obstoječih političnih vezi in zlasti ustvaritvi carinske unije, je vendar gotovo, da sta za zunanjo politiko obeh držav odgovorna državnikarazpravljala tudi o kočljivem vprašanju »anschlusa«, združitvi Avstrije z Nemčijo. Razvoj prilik v Avstriji, ki se v zadnjih letih očitno izliva v izenačevanju zakonodaje obeh držav, kaže, da Avstrija vedno bolj prehaja v področje Nemčije. Pomembno, ki so jo nudili nemški socialni demokrati Loebe, Breitscheid itd, znani prodovedniki »anschlusa«, avstrijskim socialnim demokratom pri zadnjih parlamentarnih volitvah, je temu nadaljni dokaz. Istotako pitijski odgovor dr. Schobra novinarjem povodom njegovega zadnjega bivanja v Parizu, ko je bil vprašan za stanje odnošajev med Nemčijo in Avstrijo: »eden narod v dveh državah« in »Nikamor ne gremo brez Nemčije«. Značilno je tudi dejstvo, da po dr. Curtiusovem obisku na Dunaju Avstrija in Nemčija nastopata enotno v pogajanjih z južnovzhodnimi evropskimi agrarnimi državami za nove gospodarsko-trgovske pogodbe in zlasti glede preferencialnega postopanja.

Tako se Nemčija in Avstrija povračata v svoji politiki k ideji, na podlagi katere ste Avstrija in Nemčija že l. 1918 sklenili znanu solnograško konvencijo, ki je imela biti začetek »Mittleurope«. Izid vojne je to prepredil in na razvalinah te »Mittleurope« so prej tlačeni narodi zgradili svoje nove države. Mirovne pogodbe so prepredile »anschluss« in nastala je Mala antanta, ki v interesu v njej združenih držav zlasti povdarja večno in pomen teh določb v mirovnih pogodbah. Zakaj niti Češkoslovaški niti Jugoslaviji ne more biti vseeno, če nastane mesto sedanjih dveh držav silna država s 70 milijoni ljudi, ki bi držala v kleščah ČSR in bi s svojo ekonomsko silo in pa potom direktnih in poglobljenih vezi z Madžarsko držala v šahu vse države Srednje Evrope ter raztrgala vse zveze med državami Male antante.

Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je skušal Avstrijo tesneje navezati na države Male antante in je predlagal

## Tri sumljive eksplozije v Beogradu

NEZNAN ČLOVEK, KI SE JE PRIPELJAL Z VLAKOM, JE VLOŽIL V BEOGRADU NA TREH KRAJIH BOMBE.

BEOGRAD, 17. marca. V bližini kolodvora, davi med 4.45 in 5.20, so se pripetile 3 manjše eksplozije. Prva se je pripetila pri vходу v še ne popolnoma dograjeno prometno ministrstvo v Nemanjini ulici, druga približno 200 korakov daleč pod nekim kupom peska, dočim je bil tretji zaboj z razstrelivom skrit nadaljnjih 200 korakov naprej v isti ulici pod nekim zabojem s cestnimi odpadki. Neki redar je zapazil, da štrli izpod zaboja sumljiv paket. Takoj poklicani strokovnjak, major Rekalov, je hotel paket dvigniti. V

tem trenutku pa se je razstrelivo vnelo in je dobil major pri tem težke poškodbe po životu. Poleg tega paketa je ležala tudi torba, v kateri so očitno bili preprij vsi trije paketi.

Nadaljna preiskava je prišla do zaključka, da je oseba, ki je odložila razstrelivo, vsekakor prišla z vlakom in nato v rednih presledkih položila pakete z razstrelivom. Gre očitno le za nekako demonstracijo. Preiskava se energično nadaljuje.

## Sava še vedno narašča

USODNA POVODENJ V BOSNI. — CELI PREDELI POD VODO. — VEČ VASIZIPRAZNIJENIH. — MOŽNOST VELIKE KATASTROFE.

BEOGRAD, 17. marca. Nevarnost povodnj še vedno ni minula. Od Zagreba navzdol Sava sicer pada, zato pa reka počasi a stalno narašča v spodnjem toku. Pri Brodu je dosegla že 7.61 m nad normalo in je poplavlila velike predele plodne zemlje. Reke vlačijo s seboj ogromne množine lesa in drugih predmetov. Vse ceste v okolici Broda so pod vodo in so neprehodne ter neuporabne za vsak promet. Najbolj kritičen je položaj pri izlivu Vrbasa v Savo, kjer je kilometre daleč vsa pokrajina pod vodo. Vas Davor štrli le deloma iz vode. Oblasti so izpraznile vasi Pričac in Živika. Živino so odgnali v višje ležeče kraje. Prebivalstvo tabori

po škednjih in šotorih, deloma so ljudi nastanili tudi v kaznilnici v Stari Gradiški. V veliki nevarnosti je tudi pontonski most pri Stari Gradiški. Ako bo Sava še nekoliko narastla, mostu ne bo več mogoče rešiti. Naselbine vzdolž Broda so popolnoma odrezane od zunanjega sveta. Še bolj kritičen pa je položaj na bosenski strani, ker tamkajšnji dotoki še vedno naraščajo.

V Beogradu je položaj trenutno še normalen, čeprav Donava še vedno narašča. Upati pa je, da bodo pričele reke polagoma padati. Ako pa ne pride do tega, potem je katastrofa neizogibna.

## Bethlen bo obiskal Bolgarsko

BUDIMPEŠTA, 17. marca. Kakor se doznava, bo ministrski predsednik grof Bethlen potoval v Sofijo meseca maja. V ministrstvu za zunanje zadeve izjavljajo, da bo to samo akt kurtoazije, ker Bethlen želi vrniti Ljapčevu lanski poset. Kedaj bo Bethlen odpotoval, je odvisno od rezultata volitev na Bolgarskem. Vendar pa se tudi čuje, da bo Bethlen interveniral pri bolgarski vladi radi sklenitve pogodbe o prijateljstvu in arbitraži, ki se pripravlja že 5 let, pa je bolgarska vlada doslej odlašala s podpisom.

## Arbitražna pogodba z Nizozemsko podpisana

BEOGRAD, 17. marca. Jugoslovenski poslanik v Haagu g. Boško Hristić in inozemski minister za zunanje zadeve sta podpisala 11. t. m. pogodbo o arbitraži med Jugoslavijo in Nizozemsko. Druga dne je bil g. poslanik Hristić sprejet od nizozemske kra-

ljice v poslovilno avdijenco. Kraljica ga je obdržala pri večerji in ga odlikovala z velikim križem reda Orange Nassan.

## Smrt kardinala Maffija

RIM, 17. marca. Snoči je umrl v starosti 73 let kardinal Maffi, ki je dobil kardinalski klobuk l. 1907.

## CENE ŽITARICAM POSKOČILE.

BUDIMPEŠTA, 17. marca. Na tukajšnji in na buhareštanski borzi so te dni poskočile cene žitaricam. Ponudba je bila zelo slaba. V Rumuniji je poskočila kornica za 3 do 4 Din, pšenica za 2 Din, na Madžarskem kornica za 3, pšenica za 1.50 Din.

## ZAKON O OBREŠTNI MERI V RUMUNIJI.

BUKAREŠTA, 17. marca. Rumunska zbornica je sprejela zakon o obreštni meri. Po tem zakonu znaša maksimalna obreštna mera 15%.

## Čuden konzul

HELSINGFORS, 17. marca. Tukajšnji danski konzul Jensen je izvršil samomor, potem ko je zagrešil celo vrsto težkih prestopkov. V odsotnosti danskega poslanika je ponaredil njegov podpis ter si priskrbel s tem razne gmotne ugodnosti. Dalje je razprodal vso premičnino poslanštva in poslanikovega privatnega stanovanja ter prejel za vse 200.000 finskih mark. Ko je prišla vsa stvar na dan je konzul izvršil samomor.

## POTOVANJE RUMUNSKEGA KRALJA V ERDELJ.

BUKAREŠTA, 17. marca. Rador javlja, da bo kralj Karol v kratkem posetil Transilvanijo. Spremljal ga bo predsednik vlade Minorescu. Kralj bo obiskal 10 mest, med njimi Vel. Varadin, Cluj, Arad, Brašov in Temišvar. V Transilvaniji se vrše že velike priprave za čim veličastnejše sprejeme.

## POSETI TURŠKIH DRŽAVNIKOV.

ANGORA, 17. marca. Predsednik turške vlade Izmetpaša in minister za zunanje zadeve Ruždibej bosta v juniju obiskala Atene in Budimpešto. Tevrik Ruždibej bo obiskal pred spomladnim zasedanjem Društva narodov tudi še Bukarešto.

## Evangeljska cerkev v Dolnji Lendavi.

Te dni so se sestali na konferenco pripadniki evangeljske veroizpovedi v Dol. Lendavi radi zgradbe evangeljske cerkve. Stala bi 200 do 300 tisoč dinarjev. Cerkev bo zgrajena v grškem stilu.

## 300 angleških turistov

se pripelje v nedeljo 22. tm. v Split z velikim potniškim parnikom družbe Cunard Line. Parnik bo ostal v luki 2 dni in angleški turisti si bodo ogledali Split in okolico, zlasti zgodovinski Solin.

## Zdravstveni dom v Dolnji Lendavi.

Že delj časa se je razpravljalo vprašanje zgradbe zdravstvenega doma v Dolnji Lendavi, ki je že davno nujno potreben. Sedaj je država obljubila prispevek 200.000 Din. Te dni se je vršila seja občinskega odbora v Dolnji Lendavi. Občina bo odstopila stavbišče brezplačno in bo tudi sicer prispevala k zgradbi. Prispevale bodo tudi okoliške občine.

## Gospodinske šole prešle v pristojnost ministrstva prosvete.

Ker po zakonu o osnovnih šolah vse gospodinske šole spadajo v resor ministrstva prosvete, je minister za trgovino in industrijo Juraj Demetrovič odredil, da vse gospodinske šole, ki so bile doslej v resoru njegovega ministrstva, preidejo v resor ministrstva prosvete, tako »Mladika« v Ljubljani, »Vesna« v Mariboru i. t. d.

## Millionarka porodila napovedane dvojčke.

Mladi W. H. Vanderbilt, sin znanega dolarskega milijonarja in senatorja Vanderbilta, se je l. 1929 poročil z Anny Colby. Ta žena je v krogu svojih prijateljic večkrat napovedovala, da bo porodila dvojčke. Te izjave so naposled vsled indiskrecije neke prijateljice prišle v javnost in časopisje. Sedaj pa je mlada gospa Vanderbiltova v resnici porodila dvojčke in sicer dve deklici. Mafi in hčer kici so pri polnem zdravju. Prerokovanje matere se je izpolnilo.

podonavsko federacijo, v katero bi šle države Male antante ter Madžarska in Avstrija. Toda Avstrija se trdno drži načela »nikamor brez Nemčije!« in akcija ni uspela. Ker pa je Češkoslovaška na drugi strani močno vezana na Avstrijo in Madžarsko v gospodarskem pogledu, je jasno, da sporazum ni mogoč brez Nemčije in stvar se vrača na stari problem Srednje Evrope. Vprašanje je, ali

bo Mala antanta v tem procesu znala si ustvariti trdno pozicijo v sodelovanju držav Sred. Evrope in tako ohraniti in še utrditi svoje gospodarske pozicije tako, da ji tudi morebitna združitve Avstrije z Nemčijo ne bi mogla prizadeti nobene škode ne v političnem ne v gospodarskem pogledu.

To je problem, ki stoji pred Malo antanto!

Vprašanje mariborskega slovenskega meščanstva

MEŠČANSKA ZAVEST. — STARO SLOVENSKO PREBIVALSTVO IN PRISELJENCI. — ZA VZGOJITEV ZAVESTNEGA SLOVENSKEGA MEŠČANSTVA.

Med drugimi zavestmi je posebna in svojevrstna meščanska. Ustvari jo sožitje prebivalcev enega in istega mesta, zgrajeno na istih narodnih, kulturnih, gospodarskih in socialnih osnovah in interesih, ki polagoma izoblikujejo poseben, enoten tip mentalitete.

Če se pa na temelju teh osnov ozremo sedaj po našem Mariboru, moramo, na žalost, takoj ugotoviti, da takega izoblikovanega in enotno tipiziranega slovenskega mariborskega meščanstva danes sploh še nimamo.

skega meščanskega čuta in zavesti. Ostali so po mentaliteti — po večini pa tudi po čustvovanju — še nadalje Primorci, Kranjci, Štajerci in Korošci, kljub temu da živijo tu že 10 ali celo dvanajst let.

Vse to je, kot smo dejali, razumljivo, je pa za razvoj in bodočo usodo Maribora kvarno, kajti slovenska mariborska meščanska zavest nam je nujno potrebna, kar uvidevamo dan na dan bolj jasno.

Da bi ljudi, vzgojene v najrazličnejših slovenskih pokrajinah mogli uniformirati v tip slovenskega mariborskega meščanstva, je a priori izključeno. Preostaja nam tedaj samo mladina, posebno tista slovenska mladina, ki je bila rojena že v Mariboru in ki tu dorašča.

Mariborski in dnevni drobšč

Našim naročnikom.

Cenj. naročnikom sporočamo, da smo danes priložili izpolnjene položnice in jih prosimo, da nam na položnicah označene zneske vplačati blagovoliijo.

Uprava »Večernika«.

Sv. Lenart v Slov. gor.

V soboto se je poslovil od nas g. dr. Jože Čemer, sodnik tukajšnjega okrajnega sodišča. Na lastno prošnjo je bil premeščen k okrožnemu sodišču v Maribor.

Jugoslovani!

Na praznik sv. Jožefa se spomnite trepih bratov! Udeležite se molitev, ki se bodo vršile v vseh cerkvah! — Sreski odbor Narodne Odbrane. —

Krasnega divjega merjasec,

ki je tehtal 145 kg, je ustrelil te dni na Šobru veleposestniški sin g. Janez Perko iz Kamnice. Zadel ga je iz razdalje 70 m v pljuča in se je mrjasec v hipu sesedel, kakor da bi iz zemlje zrastle. Ko se mu je Perko približal na 10 metrov, pa je mrjasec silno zarjul in se bliskoma pogнал proti njemu.

Volk na Šobru.

Pretekli teden je stražil po Šobru divji merjasec, ki ga je končno ustrelil g. Janez Perko iz Kamnice, o čemer poročamo na drugem mestu. Včeraj pa se je raznesla po Šobru vest, da se je priklatil v vas še volk. Ljudje so bili vsi preplašeni in se skoro niso upali iz svojih hiš.

Konec tovarne vžigalic v Rušah.

Kakor izvemo, so sedanji lastniki tovarne vžigalic v Rušah sklenili popolno ustavitve obrata v tej tovarni in bo obrat ustavljen že z jutrišnjim dnem.

Naša narodna sramota.

V nedeljo popoldne so položili v Kamnici k večnemu počitku priljubljeno učiteljico gdč. Ermo Pošveo. Udeležba je bila naravnost ogromna in vencev vse polno, vsi pa so imeli na trakovih samo nemške napise, razen venca gostilničarja Petra Lorenčiča.

Trgovine na praznik sv. Jožefa.

Gremij trgovcev v Mariboru obvešča svoje člane, da smejo biti trgovine na praznik sv. Jožefa in Marijinega oznanenja t. j. dne 19. in 25. marca po bankni uredbi o delavnem času dopolne odprte.

Društvo »Jadran«

sporoča, da se za 18. tm. naznanjeni vsakoletni družabni večer radi poslanice nadškofa dr. Bauerja ne bo vršil. Obenem naznanja, da bo maša, pri kateri se bo brala poslanica zagrebškega metropolita in se bodo obavile molitve za versko svobodo zatiranih bratov v Primorju, dne 19. tm. ob pol 12. v frančiškanski cerkvi.

telesni samovzgoji, o spoznavanju drugo vrstnosti partnerja in o različnih modernih poskusih reševanja problema »moderni zakon«.

»Križni pajek« v Studencih.

Šaloigra »Križni pajek«, ki je bila vpriporjena v soboto v Sokolskem domu v Studencih, je bila nedvomno dosedaj najbolj posrečena prireditve. Dejanje samo je sijajno zapleteno, brez nepotrebne navlake, polno blestečega humorja, da se je občinstvo do solz nasmajalo.

Joškom in Jožicam za god.

Sigurno uspešno Joškom in Jožicam s tem, da jih bomo s krasnim cvetjem, katerega dobi vsak v cvetličnem salonu »Vrt«, Džamova, Posposka ulica 37. To darilo je res lepo, vas ne stane dosti in bo imel godovnik z njim največje veselje.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Torek, 17. marca ob 20. uri: »Mrtvaška«.

Ab. B. Kuponi.

Sreda, 18. marca: Zaprt.

Četrtek, 19. marca ob 20. uri: »Odgodena noč«. Zadnjič.

»Odgodena noč« za abonente. »Odgodena noč«, ki se ni vprizarjala v abonmanu, se bo vprizarila na Jožefovo 19. tm. ob 20. uri zadnjič v sezoni.

Skupno potovanje v Belgijo.

Belgijsko poslanstvo namerava prirediti s sodelovanjem agencije »Putnik« skupno potovanje v Belgijo ob priliki velesejma, ki se bo vršil v Bruxellesu od 8.—22. aprila.

Ljudska univerza v Mariboru.

V petek, dne 20. marca bo predaval naš odlični pedagog, univ. prof. dr. Ozvald iz Ljubljane v okvirju evgeničnega cikla o prevažni temi »Današnja nadkultura in zakon«.

KINO

Grajski: Samo do srede: Gozdarjeva Krista. Od četrtega dalje: 100% govoreča in zvočna opereta DIJAK PROS JAK

Union:

Do vključno torka: 100% govoreča in zvočna drama. Od srede dalje: Na zapadni fronti 1918.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17., 19., 21. uri: ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

APOLO KINO:

Samo v četrtek: NJEGOV NAJBOLJŠI PRIJATELJ. Harry PIEL

»Na zapadni fronti 1918«.

Filmska produkcija je ustvarila dvoje znanstvenih zvočnih filmov izza dni grozot svetovne vojne: prvega po Remarquovem romanu »Na zapadu nič novega«, drugega po romanu Ernesta Johansena »Na zapadni fronti 1918«.

ZBOR BRIVSKIH POMOČNIKOV V MARIBORU bo privedil dne 19. marca

domačo zabavo

s pojedino domačega prašiča ter obenem praznovanje vseh Jožetov in Jožic v vseh prostorih restavracije našega priljubljenejšega in gostoljubnega »Frančka« v Mellu št. 18. — Vabljeni so vsi prijatelji brivskih pomočnikov. — Igra KUKA-kvartet! 727

Zdravstvena predavanja v Šoštanj.

V okvirju »Tedna narodnega zdravja«, ki ga priredi mariborska Zveza kulturnih društev v času od 22. do 29. t. m. v območju celega svojega delokroga (bivša mariborska oblast), se vrše v Šoštanju sledeča predavanja g. okrožnega zdravnika dr. Ferda Koruna: 22. t. m. ob 8. uri v Slomškovem domu, 24. t. m. ob 20. uri v Zadružnem domu, 28. t. m. v Sokolskem domu.

Pobegnil je

17-letni vajenec Marij Martinovič od meščarja Pavla Venka. Za njim za enkrat še ni sledu. —

Kobila z vozom vred izginila

je včeraj zvečer izvoščku Jakobu Emeršiču, ko je na Spodnji Radvanjski cesti stopil k Amerikancu in jedel klobaso. Ni še gotovo, ali gre za tatvino ali pa za neumestno šalo. Gotovo je le, da Emeršič kobile in voza še nima.

TOREK SREDA

RECKLIN — TRUPA WILLI SCHLESINGER VELIKA KAVARNA

Znani psihografolog A. Winterry 2 iz Vojvodine se nahaja v Mariboru: Hotel »Zamorec«. A. Winterry razloži po rokopisu značaj, življenjepis po preteklosti, sedanosti itd. Samo par dni ostane v Mariboru. —



